

Sprawozdanie

komisji gospodarstwa krajowego o wniosku p. Reya.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą Wysokiego Sejmu powziętą na posiedzeniu dnia 24. stycznia t. r. odeślany został komisji wniosek, p. Reya, żądający rewizyi oznaczenia spławności rzek Dunajca, Wisłoki, Sanu i Dniestru.

O poruszonej powyższym wnioskiem sprawie, przedstawia komisya Wysokiemu Sejmowi następujące sprawozdanie:

W myśl §. 4. najwyższego postanowienia z dnia 30. października 1830. roku mają być wykonywane wyłącznie kosztem skarbu państwa te budowle wodne, które mają na celu uspławnienie rzek; albo też ubezpieczenie brzegów rzek granicznych od strony państw ościennych i Węgier, jako terorytorium państwa.

Ze względu na spław, objął c. k. Rząd pod swą wyłączną pieczę, na podstawie najwyższego postanowienia z dnia 11. listopada 1861 r. i późniejszych rozporządzeń; — regulacyę następujących przestrzeni rzek w Galicyi:

1. granicznej Przemszy, ze względu na transport węgla pruskiego do Galicyi.
2. Wisły od ujścia Przemszy do Zawichosta
3. Dunajca od Zgłobie — do ujścia do Wisły.
4. Wisłoki od Mielca do ujścia
5. Sanu od Jarosławia do ujścia i
6. Dniestru od Żurawna do granicy kraju w Okopach.

Zarządzenia te jednak nie odpowiadają powołanemu najwyższemu postanowieniu z roku 1830, gdyż nie obejmuje wszystkich spławnych przestrzeni rzek galicyjskich, ani też rzek stanowiących granicę Państwa od strony Prus-Rosyi i Węgier; a mianowicie granicznej Wisły od ujścia Białki do ujścia Przemszy; granicznego Bugu: granicznego Zbrucza — granicznej Białki tatrzańskiej — granicznego Dunajca od ujścia Białki do Szczawnicy i granicznego Popradu od Leluchowa do Piwnicznej.

Z tego powodu Wysoki Sejm na wniosek Wydziału krajowego i komisji sejmowych — powodziowej w r. 1884 i gospodarstwa krajowego w r. 1884, widział się spowodowanym, dwukrotnie wzywać c. k. Rząd do rozszerzenia wyłącznej pieczy państwa na dalsze przestrzenie rzek galicyjskich mianowicie:

a) rezolucją z dnia 17. października 1884 roku, domagającą się od c. k. Rządu, aby rozszerzył swój zarząd i opiekę nad temi przestrzeniami rzek spławnych, które po zebraniu dat, okazały się spławnymi, jak to sam c. k. Rząd w wyjaśnieniach do projektu budżetu na rok 1884 zapowiedział,

b) rezolucją z dnia 13. lutego 1894 roku, przy programie regulacji wód w całym kraju, która opiewa:

„Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby w myśl Najwyższego postanowienia z dnia 30. października 1830. roku, przeprowadził regulację granicznych przestrzeni: Wisły od ujścia Białki do ujścia Przemszy, Białki tatrzańskiej Dunajca i Zbrucza dla ochrony terytorium państwa; w myśl uchwały sejmowej z dnia 17. października 1884 roku, rozszerzył swą opiekę nad dalszemi przestrzeniami rzek spławnych, a w szczególności nad przestrzenią Sanu między Przemyślem a Jarosławiem, przyspieszył regulację rzek spławnych zostających pod wyłączną pieczę państwa“.

Dlatego też przydzielony uchwałą z dnia 24. Stycznia tego roku komisji gospodarstwa krajowego wniosek posła Reya, mający na celu rozszerzenie opieki państwa na dalsze spławne przestrzenie rzek galicyjskich, odpowiada dawno odczutej potrzebie i żądaniom Wysokiego Sejmu, których c. k. Rząd dotychczas nie spełnił.

Komisya gospodarstwa krajowego przychylając się w zupełności do wniosku posła Reya co do rozszerzenia pieczy państwa na przestrzeń Wisłoki od Mielca do Jasła i Dunajca od Zgłobiec do Nowego Sącza t. j. do ważniejszych ekonomicznie punktów handlowych, nie może podzielić zdania wnioskodawcy co do wskazanej przez niego przestrzeni Dniestru do Dołobowa i Sanu do Nozdrza.

Jak bowiem wiadomo, przestrzeń Dniestru między Żurawnem a Okopami znajduje się już od roku 1861 pod wyłączną pieczę państwa, dalszą przestrzeń od Żurawna do Rozwadowa w górę reguluje systematycznie c. k. Rząd na podstawie ustawy z dnia 1. Maja 1893 roku Dz. u. kraj. Nr. 33, kosztem państwa i kraju, górna zaś przestrzeń Dniestru od Rozwadowa poza Dołobów aż do Kornałowic ma być również systematycznie uregulowaną kosztem państwa i kraju, w myśl uchwalonego przez Wysoki Sejm dnia 9. lutego 1897 projektu ustawy; w obec czego rzeka Dniestr z wniosku posła Reya winna być wyeliminowaną.

Co się zaś tyczy Sanu, to wskazana przez wnioskodawcę miejscowość, do której ta rzeka miałaby być przez regulację uspławnioną; — nie jest tak ważnym punktem handlowym; jak Nowy-Sącz nad Dunajcem lub Jasło nad Wisłoką; nie posiada również żadnego połączenia kolejowego.

Z tego powodu zdaniem komisji zalecałby się raczej Sanok jako punkt końcowy, do którego San w interesie spławu winienby być zregulowanym.

Przyjmując wniosek posła Reya z powyższemi dwoma zmianami komisya uważa za wskazane zaproponować Wysokiemu Sejmowi ponowienie rezolucyi co do granicznych przestrzeni Wisły, Białki Tatrzańskiej, Dunajca, Popradu i Zbrucza, o których ubezpieczenie jako terytorium Państwa; powiaty Biała, Nowy-Targ, Skalał i Borszczów, tudzież interesowane gminy od całego szeregu lat daremnie się dopominają.

Na podstawie powyższych wywodów komisya gospodarstwa krajowego wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm ponawiając uchwały swe z dnia 17. października 1884 roku i z dnia 13. lutego 1894 roku, wzywa c. k. Rząd, ażeby zastosowując najwyższe postanowienie z dnia 30. października 1830 roku także do Galicyi rozszerzył swą opiekę nad dal-
szymi przestrzeniami rzek spławnych w Galicyi mianowicie:

Dunajca od Zgłobic do Nowego-Sącza, Wisłoki od Mielca do Jasła i Sanu od Jarosławia do Sanoka, oraz zarządził regulację granicznych przestrzeni rzek:

Wisły od Białki do Przemszy – Białki tatrzańskiej – Dunajca, Popradu i Zbrucza dla zabezpieczenia terytorjum państwa.

Lwów, dnia 8 lutego 1898.

Przewodniczący:

Gorayski w. r.

Sprawozdawca:

Stadnicki w. r.

